

Lõputöö lühikokkuvõte

Asutus <i>(eesti ja inglise keeles)</i>	Tallinna Tehnikaülikool, Tallinna Kolledž <i>Tallinn University of Technology, Tallinn College</i>
Õppekava	BDMR
Autor	Katarina Norin
Juhendaja	Ester Vahtre
Töö pealkiri <i>(eesti keeles)</i>	IFRS STANDARDITE ESMASE RAKENDAMISE MÕJU VENEMAA NAFTAKONTSERNI VÄLISTÜTARETTEVÕTJA ALGBILANSILE
Töö pealkiri <i>(inglise keeles)</i>	IFRS FIRST-TIME ADOPTION IMPACT ON THE OPENING BALANCE OF THE FOREIGN SUBSIDIARY OF THE RUSSIAN OIL GROUP
Töö lühikokkuvõte <i>(eesti keeles, 1-2 lk)</i>	

Antud lõputöö eesmärgiks on hinnata mõju Venemaa naftakontserni välistütarettevõtja AS Näidis algbilansile, mida avaldab Rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite (edaspidi IFRS) esmakordne rakendamine. Eelnevalt lähtus AS Näidis kontserni aruandluse koostamisel Ameerika Ühendriikide hea raamatupidamistava (edaspidi US GAAP) nõuetest.

AS Näidis on Euroopa Liidu liikmesriigis tegutsev naftatoodangu turustaja. Antud lõputöös on kasutatud küllalt põhjalikult nimetatud ettevõtte siseinformatsiooni, mistõttu autor ei saa avalikustada ettevõtja nime. Kuna töö maht ei võimalda viia läbi IFRS standarditele ülemineku analüüsi kogu finantsaruandluse ulatuses, siis valis autor suuremat huvi pakkuva valdkonna, milleks on IFRS standardite rakendamise mõju AS Näidis algbilansile.

Teema aktuaalsust kõikidele kontsernievõtjatele, kelle Venemaal registreeritud emavettevõtja on kohustatud esitama konsolideeritud aruandlust, on raske ülehinnata. Murdepunktiks võib nimetada 2010. aastat, millal Venemaal võeti vastu „Konsolideeritud finantsaruandluse seadus“, mis jõustus rahandusministeeriumi määrusega 2011. aastal. Sellest hetkest alates kõik Venemaa territooriumil registreeritud ettevõtjad, kellel on konsolideerimiskohustus, peavad aruandluse koostama vastavalt IFRS nõuetele. Seaduses on märgitud, et ettevõtjale, kes lähtub aruandluse koostamisel US GAAP standarditest, kehtib pikendatud ülemineku periood, mille järgi esimene IFRS kohase aruandluse võib esitada 2015. majandusaasta eest. Vaatamata sellele, et mitmed Venemaa kontsernid on üleminekul kokku puutunud tehniliste raskustega ja ressursside puudumisega, ei ole käesoleva töö kirjutamise ajaks avalikustatud täiendavat ülemineku tähtaja pikendust.

Lõputöö koosneb kahest peatükist. Esimeses peatükis on kirjeldatud finantaruandluse standardiseerimise ajaloolist arengut, loetletud regulatsioonide väljatöötajad ja kajastatud nende omavahelist koostööd. Ühtlasi on toodud välja väärtpaperite komisjoni arvamus, mis toetab valitud teema aktuaalsust.

Teises peatükis on välja toodud standardite fundamentaalsed erinevused. Vaadatakse läbi IFRS 1 „Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtt“, mis on kohustuslik igale üleminekut teostavale ettevõtjale ja kus on sätestatud nõudmised, mida peab järgima IFRSi esmakordsel rakendamisel. IFRS standardite kohaselt koostatud aruandluses peab juhatus kinnitama, et see vastab täielikult kõigile ülemineku hehkel standardites kehtivatele nõuetele. Rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite esmakordse rakendamise mõju ettevõtja algbilansile on analüüsitud AS Näidis näitel. Algbilanss peab olema koostatud ülemineku kuupäeva seisuga, milleks on määratud 1. jaanuar 2014.

AS Näidis kuulub rahvusvahelisse naftakontserni Neftegaz (edaspidi Kontsern), mis on registreeritud Venemaal. Tütarettevõtja põhitegevuseks on naftatoodete jae- ja hulgimüük Euroopa Liidu territooriumil. Jaemüüki teostatakse läbi ettevõtja omandis oleva bensiinjaamade keti, kuhu kuulub 300 objekti. Hulgimüük toimub oma naftaterminalide kaudu. Tulenevalt tegevuse spetsiifikast ja logistikaskeemist hoitakse ettevõtja reservuaarides hoitakse ühe kuu normi kohaseid varusid. Varude keskmine käibevälde on 28 päeva. Suur osa ettevõtte varadest moodustab põhivara. Materiaalse põhivara koosseisu kuuluvad maa koos hoonete ja rajatistega, bensiinjaamades ja terminalides olevad seadmed. Kontoritehnika ja sõiduvahendid on kasutusrendil ja ei kuulu põhivarade hulka, immateriaalse põhivarana on kajastatud arvutiprogrammid.

Vastavalt Kontserni otsusele koostab AS Näidis konsolideerimiseks mõeldud aruandlust vastavalt US GAAPi nõuetele. Hetkel ettevõttel puuduvad tehnilised võimalused paralleelarvestuse pidamiseks ja aruandlust koostatakse transformeerimise faili abil. Failis teostatakse korrektuurid, mis on vajalikud raamatupidamise algandmete vastavusse viimiseks US GAAPi nõuetele. Töö kirjutamise käigus jõudis autor järeldusele, et tagamaks aruandluse vastavust IFRS standarditele, on võimalik kasutada analoogilist lähenemist, transformeerides ka edaspidi algandmed ettevõtja spetsialistide poolt väljatöötatud failis, kus tehakse IFRSile vastavad korrigeerimiskanded.

Teise peatüki viimases osas on toodud kokkuvõtte kõikidest töö kirjutamisel tehtud arvutustest ja toodud välja erinevused US GAAP standardite järgi koostatud bilansi ning emaskordse IFRSi rakendamise eesmärgil koostatud algbilansi vahel.

Standardite võrdluse ja analüüsi tulemusena toob autor välja bilansikirjed, mille osas IFRSi esmane rakendamine ei avalda olulist mõju US GAAPi järgi kajastatud summadele. Varade poolel kuuluvad selliste kirjete hulka: raha, ostjate tasumata arved, muud nõuded ja immateriaalne põhivara. Kohustustes ja omakapitalis võib analoogilisteks kirjeteks pidada: sissemakstud kapitali, tarnijatele tasumata arveid ning maksude ja laenude kohustusi.

IFRS esitab US GAAP standarditest erinevaid nõudeid arvestusvaluuta määramisel. Lõputöö raames analüüsib autor IFRS nõudeid ja jõuab järeldusele, et uute standardite rakendamisel ei muutu praegu kasutatav arvestusvaluuta (euro) ei muutu. Esitusvaluuta samuti ei muutu, selleks on Kontserni ostusega kinnitatud USA dollar. Bilansi koostamisel arvestatakse nii US GAAP kui ka IFRS standardite järgi kõik finantsvarad ja kohustused ümber bilansi lõpukupäeva kursiga, muud varad ja kohustused, mis on kajastatud ajaloolises väärtuses, arvestatakse ümber tehingukupäeva kursiga ja õiglasel väärtuses kajastatud varad ja kohustused kajastatakse väärtuse määramise hetkel kehtiva kursiga.

Põhivara kajastamisel IFRSi esmasel rakendamisel lähtub autor IFRS 1 vabastusest, mille järgi on võimalik algbilansi koostamisel kasutada põhivaraobjektide kajastamisel asendusväärtust (replacement cost), mis vastavalt Kontserni juhatuse otsusele on võrdne põhivaraobjektide õiglase väärtusega. Põhivara ümberhindamise tulemus avaldas kõige olulisemat mõju AS Näidis bilansile, kuna põhivarade õiglane väärtus on bilansilisest väärtusest kõrgem 24 300 tuhande dollari võrra. Samuti tõstis varude hindamine vastavalt IFRSi nõudmistele varade väärtust 7 550 tuhat US dollari võrra.

Keskonnakaitsega seotud kohustused kuulusid samuti ümberarvestamisele IFRS standardite järgi, reserve ümberarvestuse tulemusena suurenesid ASi Näidis kohustused 3 046 tuhat US dollari võrra, arvutamisel on kasutatud Kontserni poolt kehtestatud diskontomäär. Varade ja kohustuste väärtuse muutus tõi kaasa edasilükkunud tulumaksu muutuse, mille mõju varadele ulatus -6 059 tuhande US dollarini ja kohustustele -298 tuhande US dollarini. Üldalmainitud IFRS standardite rakendamise faktorite summaarne mõju AS Näidis algbilansile on 25 791 tuhat US dollarit (tabel allpool).

Kokkuvõtvalt võib öelda, et isegi ühe rakendatava standardi mõju aruandlusele on märkimisväärne. Täielik üleminek IFRS standarditele juba esimestel etappidel, toob kaasa olulised muutused finantsaruandluses. IFRS aruandluse vorm ja sisu on suures osas tingitud emaettevõtja finantspoliitikast ning kontserni arvestuspõhimõtete koostamisel on kasutatud juhtkonna hinnanguid ja eeldusi.